

Βρυξέλλες, 22 Φεβρουαρίου 2021
(OR. en)

6324/21

COHOM 31
COPS 61
CONUN 14
COASI 23
MAMA 27
COEST 43
COAFR 50
DEVGEN 29
CFSP/PESC 151
COVID-19 46

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Με ημερομηνία:	22 Φεβρουαρίου 2021
Αποδέκτης:	Αντιπροσωπίες
Θέμα:	Συμπεράσματα του Συμβουλίου για ανάκαμψη μετά την πανδημία COVID-19 με γνώμονα τα ανθρώπινα δικαιώματα

Επισυνάπτονται για τις αντιπροσωπίες τα συμπεράσματα του Συμβουλίου για ανάκαμψη μετά την πανδημία COVID-19 με γνώμονα τα ανθρώπινα δικαιώματα, τα οποία εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο κατά την 3785η σύνοδό του στις 22 Φεβρουαρίου 2021.

Συμπεράσματα του Συμβουλίου για ανάκαμψη μετά την πανδημία COVID-19 με γνώμονα τα ανθρώπινα δικαιώματα

Πλαίσιο

1. Το Συμβούλιο υπενθυμίζει ότι όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι οικουμενικά, αδιαίρετα, αλληλεξαρτώμενα και αλληλένδετα. Αυτό είναι ακόμη πιο σημαντικό σε μια εποχή κρίσης, κατά την οποία πρέπει να προστατεύσουμε ιδιαίτερα τα άτομα που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση, τα μειονεκτούντα και τα περιθωριοποιημένα άτομα.
2. Το Συμβούλιο επιβεβαιώνει ότι οι καταστάσεις κρίσης θέτουν σε μεγάλη δοκιμασία την πραγμάτωση όλων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τον σεβασμό των δημοκρατικών αξιών. Η συνεχιζόμενη πανδημία COVID-19 και οι κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις της έχουν αυξανόμενο αρνητικό αντίκτυπο στα ανθρώπινα δικαιώματα, τη δημοκρατία και το κράτος δικαίου, καθώς και στη δράση των πολιτών. Επιδεινώνουν δε τις προϋπάρχουσες ανισότητες και ασκούν μεγαλύτερη πίεση στα άτομα που βρίσκονται σε ευάλωτες καταστάσεις. Στη συνάρτηση αυτή, η επένδυση στα ανθρώπινα δικαιώματα, τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και ένα ευνοϊκό περιβάλλον για τη δράση των πολιτών, είναι ουσιώδους σημασίας για την επίτευξη πιο δίκαιων, οικολογικών και ανθεκτικών κοινωνιών χωρίς αποκλεισμούς. Σε μια εποχή κατά την οποία τα ανθρώπινα δικαιώματα εξακολουθούν να παραβιάζονται, η δημοκρατία αντιμετωπίζει σοβαρές προκλήσεις και ο χώρος της κοινωνίας των πολιτών συρρικνώνεται και περιορίζεται σοβαρά σε πολλά μέρη του κόσμου, μεταξύ άλλων και από κράτη που χρησιμοποιούν την πανδημία COVID-19 ως πρόσχημα για την περιφρόνηση του κράτους δικαίου και των διεθνών δεσμεύσεων, την περιστολή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τον περιορισμό του χώρου της κοινωνίας των πολιτών, η ΕΕ υποστηρίζει την ουσιαστική εφαρμογή της έκκλησης του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών για δράση υπέρ των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καθώς και τον ηγετικό του ρόλο στην προσπάθεια να τεθούν τα ανθρώπινα δικαιώματα στον πυρήνα της αντιμετώπισης της COVID-19. Το Συμβούλιο υπενθυμίζει ότι τυχόν περιορισμοί στα ανθρώπινα δικαιώματα πρέπει να συνάδουν αυστηρά με το διεθνές δίκαιο, ιδίως δε να προβλέπονται από τον νόμο, να είναι αναγκαίοι, αναλογικοί, προσωρινοί και να μην εισάγουν διακρίσεις.

3. Το Συμβούλιο υπογραμμίζει ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα, η δημοκρατία και το κράτος δικαίου θα παραμείνουν στον πυρήνα της αντίδρασης της ΕΕ στην πανδημία COVID-19 και της ανάκαμψης από αυτήν, όπως αναφέρουν τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με το σχέδιο δράσης της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία 2020-2024. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στις πιθανές μακροπρόθεσμες επιπτώσεις της πανδημίας στην άσκηση όλων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των θεμελιωδών ελευθεριών, της ισότητας και της αρχής της απαγόρευσης των διακρίσεων. Εν προκειμένω πρέπει να τηρούνται τα ισχύοντα διεθνή πρότυπα. Σε αυτά συγκαταλέγεται μια προσέγγιση που λαμβάνει υπόψη τα θέματα φύλου, ηλικίας και αναπηρίας, καθώς και στοχευμένα μέτρα για τα άτομα που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση κατά τη διάρκεια της πανδημίας και στα σχέδια ανάκαμψης.
4. Η ΕΕ δεσμεύεται να διασφαλίσει ότι η αντίδρασή μας θα σέβεται την αξιοπρέπεια και τα ανθρώπινα δικαιώματα όλων χωρίς κανενός είδους διακρίσεις. Δεν πρέπει να μείνει κανείς στο περιθώριο, δεν πρέπει να παραβιαστεί κανένα ανθρώπινο δικαίωμα.

Καλύτερη αποκατάσταση

5. Το Συμβούλιο επιβεβαιώνει ότι μια κοινωνικοοικονομική αντιμετώπιση με επίκεντρο τα ανθρώπινα δικαιώματα θα επιτρέψει καλύτερη και πιο βιώσιμη ανάκαμψη. Η πανδημία COVID-19 αποτελεί επίσης σάλπισμα αφύπνισης μπροστά στην ακόμη μεγαλύτερη απειλή της κλιματικής αλλαγής και της υποβάθμισης του περιβάλλοντος. Η δράση της ΕΕ θα πρέπει να έχει ως γνώμονα τη συμφωνία του Παρισιού για την κλιματική αλλαγή και την Ατζέντα του 2030 για τη βιώσιμη ανάπτυξη και να βασίζεται στα ανθρώπινα δικαιώματα. Θα πρέπει επίσης να συμβάλει στη διασφάλιση βιώσιμων και ευαίσθητων στην κλιματική αλλαγή πολιτικών οικονομικής ανάκαμψης από την κρίση COVID-19, ως ένα σημαντικό στοιχείο μιας στρατηγικής για τη βιώσιμη ανάπτυξη που διασφαλίζει μια ανθεκτική στην κλιματική αλλαγή, δίκαιη και χωρίς αποκλεισμούς μετάβαση για όλους προς μια περιβαλλοντικά βιώσιμη οικονομία.

6. Οι συνέπειες της πανδημίας COVID-19 έχουν επιδεινώσει τις παγκόσμιες κοινωνικοοικονομικές ανισότητες, έχουν οδηγήσει σε αύξηση της ανεργίας, έχουν καταστεί απειλή για την κοινωνική συνοχή και έχουν πλήξει δυσανάλογα τα άτομα που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση και τα μειονεκτούντα και περιθωριοποιημένα άτομα, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που πλήττονται περισσότερο από τη φτώχεια, των ατόμων στην άτυπη οικονομία, των ανέργων, των γυναικών και των κοριτσιών, των ατόμων με αναπηρία, των ηλικιωμένων, των ατόμων που ανήκουν σε μειονότητες, συμπεριλαμβανομένων των εθνικών και θρησκευτικών μειονοτήτων, των ΛΟΑΔΜ, των μεταναστών και των προσφύγων, των παιδιών και των νέων. Η ΕΕ ενήργησε γρήγορα μέσω άμεσων μέτρων οικονομικής ανακούφισης για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων στην απασχόληση και των κοινωνικών επιπτώσεων της οικονομικής ύφεσης. Η ΕΕ θα επικεντρωθεί επίσης σε πολιτικές χωρίς αποκλεισμούς για τον μετριασμό των μακροπρόθεσμων επιπτώσεων, μεταξύ άλλων με στήριξη των νέων. Όλοι πρέπει να έχουν πρόσβαση στην κοινωνική προστασία, τα ανθρώπινα δικαιώματα στον κόσμο της εργασίας και τις οικονομικές παρεμβάσεις, με ιδιαίτερη προσοχή στην προσβασιμότητα για τα άτομα με αναπηρία και όσους βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση. Η ΕΕ απευθύνει έκκληση για πλήρη σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών όλων των μεταναστών, των προσφύγων και των εσωτερικά εκτοπισμένων ατόμων, με ιδιαίτερη προσοχή στα πλέον ευάλωτα άτομα, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών.
7. Το Συμβούλιο ανησυχεί βαθύτατα για τον δυσανάλογο και αρνητικό αντίκτυπο της πανδημίας COVID-19 στην πραγμάτωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων γυναικών και κοριτσιών και στην ισότητα των φύλων ανά την υφήλιο. Δεδομένου ότι οι γυναίκες αποτελούν περίπου το 70 % του παγκόσμιου εργατικού δυναμικού στους τομείς της υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών, βρίσκονται στην πρώτη γραμμή της αντίδρασης στην πανδημία και πλήττονται δυσανάλογα από απώλειες θέσεων εργασίας και εισοδήματος, εργασιακή εκμετάλλευση, κλείσιμο σχολείων, καθώς και αύξηση της μη αμειβόμενης εργασίας φροντίδας. Η ενδοοικογενειακή βία σε βάρος τους έχει αυξηθεί, ενώ έχει διακοπεί η πρόσβασή τους σε υπηρεσίες σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας. Η ΕΕ θα εντείνει τις προσπάθειές της προκειμένου να διασφαλιστεί μια ανάκαμψη με βάση τα ανθρώπινα δικαιώματα και με συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου, έχοντας ιδιαίτερη επίγνωση της ανάγκης να διασφαλιστεί η πλήρης πραγμάτωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων για τις γυναίκες και τα κορίτσια. Η ΕΕ θα υποστηρίξει περαιτέρω την εξάλειψη κάθε μορφής σεξουαλικής και έμφυλης βίας, τόσο εντός όσο και εκτός διαδικτύου, ενώ θα ηγηθεί της συμμαχίας δράσης για την έμφυλη βία στο πλαίσιο του φόρουμ «Γενιά Ισότητα».

8. Το Συμβούλιο ανησυχεί περαιτέρω για τις αρνητικές επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19 στα δικαιώματα των παιδιών ανά την υφήλιο, ιδίως εκείνων που ήδη τελούν σε μειονεκτική ή ευάλωτη κατάσταση καθώς και των παιδιών που πλήττονται από ένοπλες συγκρούσεις. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα εντείνει τις προσπάθειές της να συνεργαστεί με εταίρους και να θέσει τα παιδιά στο επίκεντρο των προσπαθειών ανάκαμψης, καθώς και να διασφαλίσει τον πλήρη σεβασμό των δικαιωμάτων τους και την προστασία τους έναντι κάθε μορφής φτώχειας, βίας, εκμετάλλευσης, παραμέλησης και κακοποίησης.
9. Το Συμβούλιο υπενθυμίζει τα συμπεράσματα του Συμβουλίου για τα ανθρώπινα δικαιώματα και την αξιοπρεπή εργασία στις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού καθώς και τη δέσμευσή του να εφαρμόσει τις κατευθυντήριες αρχές των Ηνωμένων Εθνών για τις επιχειρήσεις και τα ανθρώπινα δικαιώματα, με σκοπό τον σεβασμό και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, του εργατικού δικαίου και των εργασιακών προτύπων από τις δυσμενείς επιπτώσεις που προκαλούνται από τις επιχειρήσεις, διασφαλίζοντας μεταξύ άλλων ότι όσοι θίγονται από επιχειρηματικές δραστηριότητες έχουν πρόσβαση σε πραγματική προσφυγή.
10. Το Συμβούλιο ανησυχεί για τις αρνητικές επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19 στα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία που αντιστοιχούν στο 15 % του παγκόσμιου πληθυσμού. Η ΕΕ θα εντείνει τη συνεργασία με εταίρους για να διασφαλίσει την πλήρη πραγμάτωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία, σύμφωνα με τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, καθώς και για να εγγυηθεί την πλήρη κάλυψη των αναγκών τους κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ανάκαμψης.
11. Το Συμβούλιο επιβεβαιώνει εκ νέου το δικαίωμα όλων στο υψηλότερο δυνατό επίπεδο σωματικής και ψυχικής υγείας. Είναι ζωτικής σημασίας να θεωρηθεί η ανοσοποίηση κατά της νόσου COVID-19 ως παγκόσμιο δημόσιο αγαθό και να εξασφαλιστεί έγκαιρη, δίκαιη και ισότιμη πρόσβαση σε ασφαλή, οικονομικά προσιτά και αποτελεσματικά εμβόλια καθώς και θεραπευτικά και διαγνωστικά μέσα σε παγκόσμιο επίπεδο.

12. Η ΕΕ παραμένει προσηλωμένη, αφενός, στην προαγωγή, την προστασία και την πραγμάτωση όλων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων καθώς και στην πλήρη και ουσιαστική εφαρμογή της Πλατφόρμας Δράσης του Πεκίνου, του προγράμματος δράσης της Διεθνούς Διάσκεψης για τον Πληθυσμό και την Ανάπτυξη (ICPD) και των αποτελεσμάτων των αναθεωρητικών τους διασκέψεων και, αφετέρου, στη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία και τα συναφή δικαιώματα στο πλαίσιο αυτό. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, η ΕΕ επιβεβαιώνει εκ νέου τη δέσμευσή της όσον αφορά την προαγωγή, την προστασία και την πραγμάτωση του δικαιώματος κάθε ατόμου να ελέγχει πλήρως και να αποφασίζει ελεύθερα και υπεύθυνα για ζητήματα που άπτονται της σεξουαλικότητας και της σεξουαλικής και αναπαραγωγικής του υγείας, χωρίς διακρίσεις, καταναγκασμό και βία. Η ΕΕ τονίζει περαιτέρω την ανάγκη καθολικής πρόσβασης σε ποιοτική, οικονομικά προσιτή και ολοκληρωμένη ενημέρωση και εκπαίδευση για τη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία, συμπεριλαμβανομένης της ολοκληρωμένης εκπαίδευσης για τη σεξουαλικότητα, καθώς και σε υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης.
13. Βασικές προτεραιότητες αποτελούν η ενδυνάμωση του ηγετικού και συντονιστικού ρόλου του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας για την παγκόσμια υγεία, η ενίσχυση των συστημάτων υγείας και η επίτευξη καθολικής κάλυψης υγείας, η βελτίωση της ετοιμότητας και της ικανότητας αντίδρασης σε πανδημίες σε παγκόσμιο, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, κατ' εφαρμογή του Διεθνούς Υγειονομικού Κανονισμού, η διασφάλιση της πρόσβασης στην ύδρευση, την υγιεινή και την αποχέτευση, καθώς και η προαγωγή ολοκληρωμένων προσεγγίσεων χωρίς αποκλεισμούς και χωρίς διακρίσεις όσον αφορά τη δημόσια υγεία.
14. Ο ρόλος της κοινωνίας των πολιτών και των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τόσο εντός όσο και εκτός διαδικτύου, συμπεριλαμβανομένων των υπερασπιστριών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, είναι πιο σημαντικός από ποτέ για την καλύτερη και ταχύτερη ανάκαμψη μετά την πανδημία COVID-19. Η ΕΕ αναγνωρίζει ότι ο ρόλος τους θα εξακολουθήσει να είναι σημαντικός για την προαγωγή της αλληλεγγύης, τη στήριξη των ατόμων που την έχουν περισσότερο ανάγκη, την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, των θεμελιωδών ελευθεριών και του δημοκρατικού χώρου, καθώς για την προώθηση της λογοδοσίας για παραβιάσεις και καταπατήσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Οι επιθέσεις κατά των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων αυξήθηκαν ραγδαία σε ορισμένες χώρες κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19. Η ΕΕ παραμένει προσηλωμένη στην εξασφάλιση ευνοϊκού περιβάλλοντος στο πλαίσιο του οποίου όλοι οι υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων θα είναι σε θέση να επιτελούν το ζωτικής σημασίας έργο τους με ελευθερία και ασφάλεια.

15. Η πανδημία COVID-19 κατέδειξε τον καίριο ρόλο που διαδραματίζουν τα ελεύθερα, πλουραλιστικά και ανεξάρτητα μέσα ενημέρωσης ως βασική συνιστώσα μιας δημοκρατικής κοινωνίας, παρέχοντας στους πολίτες αξιόπιστες και τεκμηριωμένες πληροφορίες, συμβάλλοντας στη διάσωση ζωών. Στο πλαίσιο αυτό, η προαγωγή της ασφάλειας των δημοσιογράφων είναι ζωτικής σημασίας. Η παραπληροφόρηση, εντός ή εκτός διαδικτύου, μπορεί να θέσει σε κίνδυνο ζωές. Είναι πολύ σημαντικό να καταπολεμήσουμε δραστικά την παραπληροφόρηση με διαφανή, έγκαιρη και τεκμηριωμένη επικοινωνία, μεταξύ άλλων κατά τη διάρκεια του σταδίου ανάκαμψης, και με τον τρόπο αυτό να ενισχύσουμε την ανθεκτικότητα των κοινωνιών μας. Η διαφύλαξη της ελευθερίας έκφρασης και η προαγωγή του γραμματισμού περί των μέσων ενημέρωσης και των πληροφοριών συνιστούν βασικά μακροπρόθεσμα μέτρα για την καταπολέμηση της παραπληροφόρησης και των συνεπειών της.
16. Η πανδημία COVID-19 έχει επιταχύνει την ψηφιοποίηση των κοινωνιών μας και ανάγκασε πολλούς από εμάς να εργαζόμαστε, να μαθαίνουμε και να συναναστρεφόμαστε εξ αποστάσεως. Οι προσπελάσιμες ψηφιακές λύσεις συνιστούν ουσιώδες μέρος της αντίδρασης της ΕΕ στον κορωνοϊό. Η ενίσχυση των ψηφιακών δυνατοτήτων των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης καθώς και η εφαρμογή λύσεων ηλεκτρονικής εκπαίδευσης και ψηφιακών λύσεων εξ αποστάσεως μάθησης είναι ζωτικής σημασίας για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των πληττόμενων κοινωνιών, όπως και η ανάγκη γεφύρωσης του ψηφιακού χάσματος. Οι ψηφιακές τεχνολογίες που έχουν τη δυνατότητα να συμβάλουν στην ανάσχεση της πανδημίας πρέπει να είναι πολυδεκτικές και να σχεδιάζονται, να αναπτύσσονται και να χρησιμοποιούνται με πλήρη σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή. Το Συμβούλιο υπενθυμίζει ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα ισχύουν εξίσου εντός και εκτός διαδικτύου, ανεξαρτήτως της τεχνολογίας που χρησιμοποιείται.

Συνεργασία

17. Το Συμβούλιο υπενθυμίζει τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 8ης Ιουνίου 2020 σχετικά με την αντιμετώπιση της νόσου COVID-19 από την «Ομάδα Ευρώπη» σε παγκόσμιο επίπεδο, τα οποία μεταξύ άλλων αναφέρονται στην κοινή ανακοίνωση της 8ης Απριλίου 2020 σχετικά με την αντιμετώπιση της νόσου COVID-19 σε παγκόσμιο επίπεδο και υπογραμμίζει ότι η ΕΕ θα συνεχίσει να προωθεί και να σέβεται τη χρηστή διακυβέρνηση, τα ανθρώπινα δικαιώματα, το κράτος δικαίου, την ισότητα των φύλων και την καταπολέμηση των διακρίσεων, τις αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας, καθώς και τις θεμελιώδεις αξίες και τις ανθρωπιστικές αρχές.

18. Το Συμβούλιο υπογραμμίζει ότι η προσέγγιση «Ομάδα Ευρώπη» αναδεικνύει τον ηγετικό ρόλο της ΕΕ σε παγκόσμιο επίπεδο, καθώς και την υπευθυνότητα και αλληλεγγύη της. Το Συμβούλιο αναγνωρίζει τις σημαντικές συνεισφορές όλων των μελών της «Ομάδας Ευρώπη» στην αντιμετώπιση της νόσου COVID-19 από την ΕΕ σε παγκόσμιο επίπεδο.
19. Η τρέχουσα πανδημία έχει καταδείξει τη ζωτική σημασία που κατέχουν η παγκόσμια αλληλεγγύη και οι πολυμερείς θεσμοί για την παγκόσμια υγεία, ευημερία και ασφάλεια. Ιδιαίτερη σημασία έχουν επίσης τα μέτρα που λαμβάνονται σε εθνικό επίπεδο. Η Ευρωπαϊκή Ένωση υποστηρίζει τον σημαντικό ρόλο του συστήματος των Ηνωμένων Εθνών για την κινητοποίηση και τον συντονισμό της παγκόσμιας προσπάθειας αντιμετώπισης της πανδημίας με γνώμονα τα ανθρώπινα δικαιώματα. Πρέπει συλλογικά να αντλήσουμε διδάγματα για να κάνουμε τον κόσμο πιο ανθεκτικό στο μέλλον. Προς υποστήριξη της έκκλησης του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών για μια καλύτερη ανοικοδόμηση («Build Back Better»), θα συνεργαστούμε ώστε να προετοιμάσουμε το έδαφος για μια ανάκαμψη που θα αναπτύσσει βιώσιμες, ισότιμες και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνίες και για μια καλύτερη και πιο πράσινη ανοικοδόμηση.
20. Το Συμβούλιο θα συνεχίσει να επιλαμβάνεται του θέματος και θα εξακολουθήσει να παρέχει στρατηγική καθοδήγηση.
-